

Galambnagymama

2x45 perces komplex szövegfeldolgozó óra, választható bibliai utalással (magyar, vizuális kultúra)

Miről szól ez a tanegység?

Nógrádi Gábor epikus szépséggel beszél arról, hogy a nagyszülő elvesztésének traumája azt a gyereket is érinti, akit meg akarnak menteni ettől. A helyzetet általában csak súlyosbítja, ha a szülők nem beszélnek őszintén a gyerekeknek a nagyszülő haláláról. Ezt a traumát próbáljuk feldolgozni, kibeszélni az órán a gyerekekkel.

Áttekintő vázlat

3.1 Megérkezik a nagy!	15 perc
3.2 Galambnagymama	45 perc
3.2a Mi történt?	5 perc
3.2b Galambnagymama	20 perc
3.2c Érvek gyűjtése	20 perc
3.3 Tükör által homályosan	30 perc
Összesen:	2x45 perc

Előkészületek

Az ablakképhez szükséges anyagok, eszközök előkészítése. Nem árt elkészíteni egy mintadarabot, amin meg tudjuk mutatni a gyerekeknek, mit fognak készíteni. (A mintaadás célja a megértés, nem a másolás.)

FELADATOK LEÍRÁSA

3.1 Megérkezik a nagy!

15 perc

A gyerekek alkossanak kis csoportokat, és játsszák el, mi és hogyan történik, amikor megérkezik a nagy! Osszák ki a szerepeket (nagyszülő, szülők, különböző korú unokák)! Figyeljenek arra, hogyan jelzi a nagy az érkezését, mi történik, amikor találkoznak, hogyan üdvözlik egymást, adnak-e egymásnak apró ajándékokat, melyek az első kérdések egymáshoz stb.!

Vedd figyelembe!

A csoportok párhuzamosan játszanak, spontán szerepjátékkal. Be is mutathatják egymásnak a jeleneteket, ha marad elég idő, de ez nem feltétlenül szükséges.

3. tanegység

FELDOLGOZOTT MŰVEK

Nógrádi Gábor: *Galambnagymama*
(Krusovszky Dénes: *Nem ment sehová*)

MIT KÉSZÍTSEK ELŐ?

Szöveggyűjtemény

Ablakkép-készítés

kellékei:

- A/4-es műszaki rajzlap és pauszpapír (vagy sütőpapír)
- grafitceruza
- olló, papírragasztó, Blu Tack vagy cellulux

MIT AKARUNK ELÉRNI?

Azonosulás a családi szerepekkel, a nemzedékek találkozásának átélése.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Szituációs játék

JEGYZETEIM

MIT AKARUNK ELÉRNI?

Értsük meg: a nagyszülő elvesztésének traumája azt a gyereket is érinti, akit meg akarnak óvni ettől.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Történet folytatása
Szöveg olvasása, értelmezése
Beszélgetés
Etikai tartalmú vita

3.2 Galambnagymama

45
perc

3.2a Mi történt?

A pedagógus olvassa fel **Nógrádi Gábor: Galambnagymama** című novellájának a bevezetését (a címtől a „...szoborra dermedtek az asztal mögött” befejezésű mondatig), majd tegye fel a kérdéseket!

- Mit gondoltok, mitől ijedtek meg a család tagjai?
- Miért féltek a nagymama kopogásától?

5
perc

3.2b Galambnagymama

A gyerekek olvassák el némán, magukban a novellát, és keressék a választ a kérdésekre!

- Miért ijedtek meg a család tagjai a kopogástól?
- Miért nem ijedt meg Orsi?

Majd beszéljük meg a válaszokat! További kérdések:

- Miért nem mondták meg a szülők Orsinak, hogy meghalt a nagymama?
- Milyen történetet talált ki Orsi a galambról? Mit gondoltok, miért?

20
perc

Vedd figyelembe!

Lehet, hogy elhangzik majd a gyerekek szájából, hogy a nagymama szelleme jelent meg galamb képében az ablakban. Ne engedjük, hogy a beszélgetés ebbe az irányba terelődjön, mert hamar kikötünk a horrortörténeteknél és hazajáró lelkeknél, netán a zombiknál. Tartsuk szem előtt a mű alapgondolatát: a kislány ragaszkodását a nagymamához, aki a galamb meséjével próbálja feldolgozni a nagymama halálát (mert a szülőktől nem kap hozzá segítséget).

A megbeszélés során vezessük rá a gyerekeket, hogy nem azért maradt Orsi nyugodt, mert nem tudta, hogy meghalt a nagymama! Orsi tisztában volt a nagymama halálával, de a galamb megjelenése őt idézte fel benne, és ennek örült. Orsi így emlékezett a nagymamára.

3.2c Érvek gyűjtése

Végezetül gyűjtsünk érveket! Képzeljétek el, hogy a szülők azon vitatkoznak, elmondják-e a négyéves Orsinak, hogy a nagymama meghalt!

Milyen érvek szólnak az egyik és a másik megoldás mellett?

- Miért nem jó, sőt tilos egy kisgyerekeknek elmondani a nagyszülő vagy a közeli hozzátartozó halálát?
- Miért jó és fontos elmondani a kisgyerekeknek is, hogy meghalt a nagymama, vagy valamelyik közeli hozzátartozó?
- Fogalmazzatok meg, szerintetek mit kellett volna tenni ebben a helyzetben a szülőknél!

20
perc

JEGYZETEIM

Vedd figyelembe!

A vita szerephelyzete lehet Bence (és Gergő), valamint a szülők között is: Ebben az esetben a szülők együtt képviselik az elhallgatás érveit, a fiú(k) pedig a tájékoztatás érveit. A vita természetesen nem a szülők iránti tiszteletlenségről szól, hanem a nyílt kommunikáció vagy elhallgatás (tabu) kérdéséről.

Variáció

Krusovszky Dénes: *Nem ment sehová* című verse is azt az alaphelyzetet fogalmazza meg, amikor a gyerekek nem mondják el, hogy a nagymama meghalt. Ehelyett „virágnyelven” közlik a szülők, hogy „a nagymama elment”.

- Hová?
- A gyerek számára ez mit jelent? Hiszen ő konkrétan gondolkodik. Hová megy, aki meghal? Az „biztos, hogy nincsen itt”.
- Mit jelent a halál?

Beszélgethetünk a vers alapján is a gyerekekkel, ami életkorban is közelebb hozza a problémát (a versbeszélő egy 8-9 éves fiú).

A vers elolvasása otthoni feladat is lehet.

30
perc

3.3 Tükör által homályosan

Készítsük el az ablak képét, amely mögött megjelent a Galambnagymama (**Nógrádi Gábor: Galambnagymama**), a következő lépésekben:

- Egy A/4-es műszaki rajzlapot hajtsanak a gyerekek függőlegesen ketté, majd rajzolják rá az ablakkeret felét! Vágják ki az ablakkeretet!
- A középről kieső papírra rajzoljanak egy egyszerű galambformát, és írják rá, hogy mi az, amit a nagymamájukban a legjobban szeretnek vagy szerettek!
- Minden gyerek kapjon egy A/4-es pauszpapírt, amit hátulról ragasszon rá az ablakkeretre! (A célnak megfelel a méretre vágott sütőpapír is, csak azzal nehezebb dolgozni.)
- A pauszra (szintén hátulról) ragasszák rá a galambformát úgy, hogy az írás a pauszpapír felől legyen, így csak a pauszon keresztül, homályosan lehet elolvasni, vagy csak sejteni, hogy mi van odáírva!
- A rajzok gyurmaragasztóval (Blu Tack) vagy celluxszal felerősíthetők az ablakra, így az írás is jobban olvasható.

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A szöveg vizuális megjelenítése, a trauma szimbolikus feldolgozása.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Árnykép készítése
Képfelirat megfogalmazása
Bibliai párhuzam megismerése

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHHEZ A FELADATHOZ?

Ablakkép-készítés kellékei:
– A/4-es műszaki rajzlap és pauszpapír (vagy sütőpapír)
– grafitceruza
– olló, papírragasztó, Blu Tack vagy cellux

Kapcsolódó

A történetnek van egy teológiai olvasata is, amit érdemes megbeszélni a gyerekekkel, ha érettek vagy nyitottak rá. Pál apostol a Szeretet himnuszát így zárja: „Mert most tükör által homályosan látunk, akkor pedig színről színre; most töredékes az ismeretem, akkor pedig úgy fogok ismerni, ahogyan engem is megismert Isten. Most azért megmarad a hit, a remény, a szeretet, e három; ezek közül pedig a legnagyobb a szeretet.” (1Korinthus 13,12–13)

A valóság, akár a halál valósága elhomályosítja a látásunkat, de a szeretet az egyik, ami örökre megmarad.

